

ABSZTRAKT

Dolgozat címe: „**A fogyatékoság képe a gyermekirodalomban, ezek személyiségfejlődésre irányuló hatásai – Szakdolgozat**”

„The portrayal of disability in children's literature, its effects on personality development and society – Thesis”

A dolgozatot készítő hallgató neve: **Repity Zsuzsa, Neptun kód: X59740**

Szak, képzési szint és tagozat megnevezése: **Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak**

Tanszék/Intézet megnevezése: **Neveléstudományi Intézet. MATE. Kaposvári Campus.**

Belső témavezető: **Dr. Gombos Péter PhD- tanszékvezető, egyetemi docens**

Témám egyaránt szorosan kapcsolódik gyógypedagógiai munkámhoz és a jelenleg elvégzett biblioterápia szakhoz. A „fogyatékoság képe” amely megjelenik a gyermekirodalmi művekben, és jelen van a valós életben is, a társadalom széles rétegét érintő akadály. A fogyatékoság ábrázolása, hatással van a gyermekekre, a sérült vagy funkcióhiánnyal élőkkel szembeniszemélyes viszonyulásukra, toleranciájuk kialakulására. A szociális érzékenységük alakulása mellett hosszú távú személyiségfejlődésre irányuló pozitív hatását feltételeztem. Aminek eredménye társadalmi szintű. Mindezt elméleti szintű kutatással, szakirodalom feldolgozással igazoltam. A diszkrimináció kialakulása vagy az inkluzív társadalmi szemléletet egyaránt gyökerezhet a szocializációs háttér hatása mellett az olvasott/hallott mesékből, és gyermekirodalmi művekből. Az adott kor társadalmi szintű bánásmódját és viszonyulását a történetekben való ábrázolásmód jól tükrözi. Dolgozatomban e témát járom körül, emellett meghatározom a célkitűzésem, az alap gondolat fogalmi háttérét, a gyermekirodalmi művek születésének rövid történeti háttérét, a mesék jellemzőit, korát, szerepét, fennmaradásuk és tartalmi változásuk miéértjét, nevelésben-oktatásban betöltött szerepüket. Itt kitérve a hazai és nemzetközi mesegyűjtőkre, és Piaget- féle szakaszelméleti felosztásra mely az életkorhoz kötődő kognitív sajátosságokon alapul, s az ehhez szorosan kapcsolódó bühleri mesekorszakokra, ami szintén a mese típusok szerinti megértést és mesefeldolgozást osztja életkori csoportokra. A gyermekirodalmi művekben lévő fogyatékoságképek ábrázolásának és típusainak is szentelek egy fejezetet, fókuszálva annak változására, mely a gyermekirodalom megszületése óta végbement a nekik szólói művekben. Továbbá a dolgozatban és a mellékletében táblázatos formában bemutatok olyan hazai és nemzetközi gyermekirodalmi alkotásokat melyekben sérült karakter szerepel. Megjelölve az ezekben szereplő fogyatékoság típust, életkori ajánlást, a szerzőt és kiadót és néhol a cselekményt is. Kitérek H. C. Andersen meséire, melyek közül olyan történetek címét gyűjtöttem ki, ahol a történetben a főhős, vagy egy szereplő valamilyen fogyatékkal éli az életét. Emellett a fogyatékkal élő gyermekirodalmi karakterek, meseszereplők feladatát, történetbéli funkcióját, jellemformáló tevékenységét és személyiségformáló hatását is taglalom. A dolgozat mellékleteként olyan könyveket és mesecímeket válogattam, melyek tükrözik a klasszikus és a mai kortárs írói szellemiséget, a fogyatékosághoz való viszonyulásról.